

<p>Nazwa projektu: Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Edukacji Narodowej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Marzena Machałek - Sekretarz stanu w MEN</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Katarzyna Tyczka – główny specjalista w Wydziale Specjalnych Potrzeb Edukacyjnych w Departamencie Wychowania i Kształcenia Integracyjnego, tel. 22 34 74 551, e-mail: katarzyna.tyczka@men.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 8 czerwca 2017 r.</p> <p>Źródło: art. 127 ust. 20 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59 i 949)</p> <p>Nr w wykazie prac: 79</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży jest wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 127 ust. 20 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe wprowadza, począwszy od dnia 1 września 2017 r. nową strukturę szkolnictwa, która obejmuje:

- 1) ośmioletnie szkoły podstawowe;
- 2) szkoły ponadpodstawowe.

Potrzeba wydania nowego rozporządzenia jest związana z reformą zmieniającą ustrój szkolny, należy bowiem wprowadzić regulację umożliwiającą organizowanie indywidualnego nauczania w przypadku uczniów nowych szkół ponadpodstawowych.

Celem rozporządzenia jest zapewnienie dzieciom i młodzieży, którym stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie odpowiednio do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego, szkoły podstawowej lub szkoły ponadpodstawowej, możliwość realizowania kształcenia, wychowania i opieki dostosowanych do ich indywidualnych potrzeb edukacyjnych i rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych. Stan zdrowia dziecka nie powinien bowiem stanowić przyczyny pozbawienia go możliwości realizacji treści programowych, kontaktu z rówieśnikami i uczestniczenia w życiu społeczności przedszkolnej lub szkolnej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji i oczekiwany efekt

Projektowane przepisy określają sposób organizowania odpowiednio indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania. W projekcie rozporządzenia wskazano także minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnego przygotowania przedszkolnego realizowanych z dzieckiem w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej, innej formie wychowania przedszkolnego, oraz minimalny tygodniowy wymiar godzin zajęć indywidualnego nauczania realizowanych z uczniem w szkole podstawowej i ponadpodstawowej.

W projektowanych regulacjach zrezygnowano z możliwości organizowania odpowiednio indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego oraz indywidualnego nauczania na terenie przedszkola lub szkoły, jednoznacznie wskazując że indywidualne roczne przygotowanie przedszkolne i indywidualne

nauczanie są formami kształcenia adresowanymi do uczniów, którzy w pewnym okresie czasu, z uwagi na stan zdrowia, nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły i dlatego zapewnia się im możliwość realizacji treści programowych w domu, w indywidualnym i bezpośrednim kontakcie z nauczycielem.

Uwzględniając specjalne potrzeby edukacyjne uczniów, którzy mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły, ale z uwagi na stan zdrowia lub niepełnosprawność napotykać na trudności w funkcjonowaniu w oddziale przedszkolnym lub szkolnym i w związku z tym wymagają objęcia ich zajęciami edukacyjnymi na terenie przedszkola lub szkoły w formie indywidualnej lub w mniejszej grupie, proponuje się wprowadzić odpowiednie zmiany w procedowanych jednocześnie rozporządzeniach w sprawie:

1) warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,

2) zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach, szkołach i placówkach.

Zaproponowane rozwiązania w zakresie organizacji kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi umożliwią wybór najbardziej optymalnego rozwiązania w konkretnej sytuacji ucznia. Jednocześnie szkoły zostaną wprost zobowiązane do rozpoznawania i usuwania barier w środowisku szkolnym utrudniających funkcjonowanie uczniów, w tym rozwiązywania pojawiających się problemów dydaktyczno-wychowawczych. Szkoły mogą uzyskać wsparcie w tym zakresie ze strony publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz publicznych placówek doskonalenia nauczycieli, jak również specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz młodzieżowych ośrodków socjoterapii. Priorytetem działań każdego przedszkola i szkoły powinno być bowiem dążenie do pełnego, rzeczywistego włączenia i integracji z rówieśnikami każdego ucznia, w tym niepełnosprawnego, zarówno poprzez wspomaganie rozwoju samego ucznia, indywidualizację i wspieranie go podczas zajęć z klasą, jak i likwidowanie barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia w grupie rówieśniczej i uczestnictwo w życiu szkoły.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Problem ten jest różnie rozwiązywany w innych krajach, w tym krajach członkowskich OECD/UE. Informacje dotyczące systemów edukacyjnych w Europie zbierane są i opracowywane przez EURYDICE, zinstytucjonalizowaną sieć zbierającą, przetwarzającą oraz rozpowszechniającą wiarygodne i porównywalne dane. Informacje dostępne są na stronie http://www.eurydice.org.pl/systemy_edukacji_w_Europie. Na stronie dostępny jest również raport przygotowany w 2007 roku przez Polskie Biuro EURYDICE, zawierający m.in. informacje dotyczące rozwiązań innych krajów w zakresie indywidualnego nauczania, pn. „Edukacja domowa”: http://www.eurydice.org.pl/sites/eurydice.org.pl/files/edukacja_domowa.pdf.

Według informacji zamieszczonych w ww. raporcie, w wielu krajach europejskich rozwiązania w zakresie zapewnienia realizacji obowiązkowej edukacji uczniom przewlekle chorym były analogiczne jak w Polsce.

W Wielkiej Brytanii uczniowie, którzy nie uczęszczą do szkoły z powodu długotrwałej choroby czy usunięcia ze szkoły, mogą korzystać z nauki w domu (home tuition) – ta forma nauczania organizowana jest przez lokalne władze oświatowe i prowadzona jest zwykle w niepełnym wymiarze godzin.

We Francji prawo określa, iż edukacja jest obowiązkowa dla wszystkich dzieci w wieku od 6 do 16 lat. Edukacja ta może być świadczona zarówno przez szkoły publiczne, jak i niepubliczne, a także może być prowadzona w domu przez rodziców, lub osoby przez nich wskazane. Taki wybór podyktowany jest np. stanem zdrowia dziecka. W przypadku edukacji domowej, wstępne zgłoszenie musi być sporządzone przez osobę sprawującą opiekę nad dzieckiem. Zgłoszenie to musi być wysłane do właściwego kuratorium oraz do władz samorządowych oraz musi być ponawiane co roku dla przedłużenia możliwości nauki w domu. Ponadto publiczna instytucja podlegająca Ministerstwu Edukacji Narodowej - centrum nauczania na odległość CNED, drogą korespondencyjną zapewnia naukę na poziomie podstawowym i średnim. Naukę tę dzieci mogą pobierać, za zgodą kuratorium właściwego do miejsca zamieszkania ucznia, m.in. z powodu złego stanu zdrowia. Takie zezwolenie wydawane jest na jeden rok i

wyszczególnia, do jakiej klasy dziecko jest przypisane. Co roku musi być wystawiane ponownie.

W Hiszpanii dzieci mogą pobierać naukę we własnym domu, prowadzoną przez wykwalifikowanego nauczyciela, tylko w szczególnych przypadkach, za zgodą właściwych władz oświatowych. Dotyczy to na przykład dzieci cierpiących na poważne wady rozwojowe uniemożliwiające uczęszczanie do szkoły.

W Niemczech ustawa o obowiązku szkolnym oraz rozporządzenia dotyczące systemu edukacji wydane przez Ministerstwa Edukacji i Kultury poszczególnych landów stanowią, iż edukacja domowa możliwa jest tylko ze względu na stan zdrowia ucznia. Jeśli stwierdzona jest poważna niepełnosprawność czy długi okres choroby, władze szkolne mogą zapewnić obowiązkowe nauczanie poza szkołą, w ramach edukacji w domu. Niemieckie władze oświatowe bardzo rzadko wydają tego typu zezwolenie na naukę w domu. Zezwolenie wydawane jest tylko w oparciu o świadectwo zdrowia wystawione przez służbę zdrowia i podlega kontroli w określonych odstępach czasu.

Na Słowacji, jeśli dziecko nie może uczęszczać do szkoły z powodu stanu zdrowia czy z innych poważnych powodów, dyrektor szkoły może podjąć decyzję o zwolnieniu go z obowiązku chodzenia do szkoły. Szkoła zapewnia uczniom pozostającym w domu 2 godziny lekcyjne indywidualnej nauki. Opiekun prawny dziecka zobowiązany jest zapewnić nauczycielom prowadzącym domowe nauczanie odpowiednie ku temu warunki. Decyzja o zwolnieniu dziecka z obowiązku uczęszczania do szkoły musi być co roku poddana weryfikacji. Każdy uczeń pobiera naukę zgodną z indywidualnym planem nauczania. Dzieci, które chodzą do szkoły, ale ze względu na zaistniały stan zdrowia muszą w trakcie nauki być pod stałą opieką medyczną dłużej niż 2 miesiące, są objęte edukacją alternatywną. W tym przypadku przyznane im jest 17 godzin nauczania tygodniowo. Nauka ta jest prowadzona przez nauczycieli ze szkoły położonej najbliższej danej placówki medycznej. Państwowa Inspekcja Szkolna sprawuje w imieniu państwa kontrolę nad wszystkimi formami alternatywnej edukacji.

Na Litwie domowa edukacja jest zalecona przez komisję lekarską. Czas trwania domowej edukacji jest ustalany indywidualnie dla każdego dziecka i nie może być dłuższy niż 12 miesięcy. Po 12 miesiącach komisja lekarska może przedłużyć czas trwania domowej edukacji. Domowe nauczanie może być zalecane w szkole podstawowej, szkole średniej na poziomie niższym i wyższym szkoły ogólnodostępnej oraz w szkolnictwie specjalnym na poziomie szkoły podstawowej i niższym poziomie szkoły średniej.

Na Łotwie domowa edukacja dzieci nie mogących uczęszczać do szkoły z powodu złego stanu zdrowia podlega regulacjom wydawanym przez władze państwowe. Jeśli dziecko ze względów zdrowotnych nie może chodzić do szkoły w okresie dłuższym niż 1 miesiąc, nauka zorganizowana jest w domu, na podstawie orzeczenia lekarskiego wydanego albo przez państwową czy samorządową komisję lekarską albo przez lekarza rodzinnego. Nauka domowa zorganizowana jest na okres do 6 miesięcy. Jeśli okres ten wymaga przedłużenia, potrzebna jest ponowna kontrola lekarska. Komisja lekarska zaleca program nauki odpowiedni do stanu zdrowia ucznia. Dyrektor placówki oświatowej zapewnia właściwy tok nauczania zgodny z indywidualnym programem nauki dziecka w określonym przez wymogi zdrowotne czasie i wyznacza nauczycieli uczących dziecko w domu obowiązkowych przedmiotów. Nauczyciel uczący dziecko w domu wystawia regularne oceny dotyczące stanu wiedzy ucznia.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Liczba dzieci korzystających z indywidualnego obowiązkowego rocznego wychowania przedszkolnego	685	na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej z dnia 30 września 2016 r.	Należy zauważyć, że nie można dokładnie określić grupy, na którą oddziaływać będą regulacje projektu, ponieważ nie można przewidzieć, ile dzieci/młodzieży w danym roku będzie, ze względu na stan zdrowia, wymagać objęcia zajęciami indywidualnego przygotowania przedszkolnego, czy też indywidualnego nauczania,
Liczba uczniów korzystających z indywidualnego nauczania	21 507	na podstawie danych Systemu Informacji Oświatowej z dnia	

30 września 2016 r.

które jest zależne od przypadków nagłych, nieprzewidzianych tj. choroba, wypadek.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania przez związki zawodowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881), a także przez związki pracodawców i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 4) Wolny Związek Zawodowy „Solidarność – Oświata”;
- 5) Związek Nauczycielstwa Polskiego;
- 6) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 7) Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;
- 8) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisję Krajową;
- 9) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
- 10) Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 11) Związek Rzemiosła Polskiego;
- 12) Business Center Club;
- 13) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 14) Karkonoski Sejmik Osób Niepełnosprawnych;
- 15) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 16) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 17) Przewodniczącego Rady Krajowej – Alians Ewangeliczny;
- 18) Polską Radę Ekumeniczną;
- 19) Przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych;
- 20) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 21) Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Ukrytymi Niepełnosprawnościami im. H. Aspergera;
- 22) Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji;
- 23) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 24) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Niepublicznych Szkół Artystycznych;
- 25) Unię Metropolii Polskich;
- 26) Unię Miasteczek Polskich;
- 27) Związek Gmin Wiejskich RP;
- 28) Związek Miast Polskich;
- 29) Związek Powiatów Polskich;
- 30) Fundację „Promyk Słońca”;
- 31) Fundację SYNAPSIS;
- 32) Radę ds. Szkolnictwa Artystycznego;
- 33) Radę Szkół Katolickich;
- 34) Polski Związek Głuchych Zarząd Główny;
- 35) Polski Związek Niewidomych - Zarząd Główny;
- 36) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną;
- 37) Towarzystwo Pomocy Głuchoniewidomych;
- 38) Polskie Towarzystwo Pedagogów Specjalnych;
- 39) Fundację Rzecznik Praw Rodziców;
- 40) Fundację „Rodzice Szkole”;
- 41) Stowarzyszenie Rodziców na Rzecz Pomocy Szkołom;
- 42) Stowarzyszenie Rzecznik Praw Rodziców;

43) Towarzystwo Rozwijania Inicjatyw Oświatowych.

Projekt rozporządzenia wraz z uzasadnieniem i oceną skutków regulacji został umieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia został także przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Podsumowanie konsultacji zostało opisane w raporcie z konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródła finansowania	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa oraz budżety jednostek samorządu terytorialnego.
---------------------	--

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Zgodnie z art. 11 ust. 5 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, środki niezbędne na realizację zadań oświatowych, w tym na wynagrodzenia nauczycieli oraz utrzymanie szkół i placówek, zagwarantowane są w dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Jednym ze źródeł dochodów jednostek samorządu terytorialnego przeznaczonych na finansowanie zadań oświatowych jest część oświatowa subwencji ogólnej.
--	---

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
--	---	---	---	---	---	----	----------------

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ..... r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Brak						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Brak						
Niemierzalne	Brak							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie
wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli
zgodności).

- tak
 nie
 nie dotyczy

- zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

- zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich
elektronizacji.

- tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje zmiany obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie wywoła skutków dla rynku pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne

demografia

informatyzacja

sytuacja i rozwój regionalny

mienie państwowe

zdrowie

inne:

Omówienie wpływu

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na pozostałe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście w życie przepisów umożliwi organizację indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci oraz indywidualnego nauczania dzieciom i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do odpowiednio przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej, innej formy wychowania przedszkolnego lub szkoły, a tym samym realizację przez nie odpowiednio obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja efektów projektu nastąpi przez przeprowadzenie kontroli planowych w ramach sprawowanego nadzoru pedagogicznego przez kuratorów oświaty w zakresie organizacji indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego dzieci oraz indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży zgodnie z obowiązującym stanem prawnym.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)